

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: György István

Cím: MIBŐL?

Forrás: Népszava

1962. márc. 28.

(Oldal)

(Köt. v. füz.)

(Idő)

(Hely)

Osztályozás

728

Idő

"1962"

Személy

Helyszám

Váci út 88/a. Szövetkezeti ház Egészen új, kívül-belül friss szagú minden. Az erkélyek a Váci útra könyökölnek, de a lakásokból az ellenkező irányba is ellátni, a budai hegyekbe. Persze, a Váci út is szép, önekkik pedig, a most ide költözőiteknek: a legszebb. Hiszen az új ház lakói, pontosabban mondva, tulajdonosai: a Váci út és közvetlen környékének gyárai-ban dolgoznak, s most, miután 15 000—20 000 forint készpénz befizetésével lakás-, sőt, háztulajdonosok lettek, még szorosabban ide tartoznak.

*

Nyolc lakásba csengettem be. Egyeseknek a bútorzata erősen foghíjas még, a másiknál már szinte tökéletes a kényelem, találok szinte gyerekemberházaspárral, s megismerkedtem már ezüstös hajú férjjel, feleséggel. De az álmuk itt is, ott is egy volt: pontosan egy ilyen lakás.

Szívesen elmondták: hol álmodtak erről a lakásról? Kövecses Zoltán Láng-gyári öntő például egy megyeri pincelakásban, hol ötször is „kiöntötte” a családot a víz, erről tanúskodnak az ott annyit snylódott, s most már napfényes lakásban szárítkozó bútorok is. Póta István szerelő bútorai is magukkal hozták a rákosszentmihályi nedves szükség-lakásban kapott sebeket... Gurdon Józsefék egy pindurka speizban éltek ezelőtt... Csányi Imre, a Darugyár régi munkása meg mindedig alig lehetett a családjával, mivel mire hazaért Szönybe, ahol az anyósánál húzódhattak meg, nagyon későre járt...

S még hol álmodtak erről az új lakásról? A férj vagy a feleség szüleinél befogadva, meghúzódva. Így éltek Kocsis Györgyék is (a férj esztergályos a Magyar Acélárugyárban), Forró Jánosék is (a férj a Rézhengerművek szerszámkészítője), s mások is, nem tégas otthonokban, hanem szerény kis munkáslakásokban, az „öregkénél”. S ha fizettek is valamit a szülőknél — a csend, a nyugalom, az öregek számára megfizethetetlen kincs, s az erről való lemondás: áldozat. De most, végül: a gyerekeik mégiscsak fészket rakhattak, s ez mindent megér! Nem, itt a Váci úti új házban az „öreg” áldozatát sosem felejtetik a most ideköltözött gyerekek, s az unokák...

És a fiatalok, az új ház-, lakástulajdonosok, vajon áldozatot hoztak? Egy-egy családfő, de férj-feleség keresetéből sem lehetett könnyű összeszórni a szükséges összeget, a „tőkét”, még az alacsony bérű szükség-lakásban sem, s az öregek kvartélyán sem. Mégis, ahogyan ezek az előttem ismeretlen emberek igen szívesen tessékelték befelé a lakásba, megmutatva abban minden kincset, s hogy hová kerül rövideken az új virágállvány vagy a könyvespolc, s ahogyan elmagyarázták a már kiválasztott függöny mintáját, éreztem: itt nem idő és alkalomszerű a kérdés: áldozat volt-e részükről a spórolás, s nyilván a lemondás egyről és másról? Mert megkérdezhettem volna-e ezt például Forróéknál, ahol a mindössze 19 esztendő asszonyka csak az ajtóba készített papucs felvétele után engedi az embert a féltve őrzött, csillogó PVC-padlóra? Itt a férj éppen azzal foglalatzkodott,

hogy még szebb színűre fesse át a radiátort, előzőleg meg a bejárati ajtóra szerelte fel a száz százalékos biztonságot nyújtó zárat. Nem, ahol ennyire szeretik ezt az új lakást, ott az ilyenfajta kérdés nem lehet aktuális. Vagy ahogyan Kövecses öntő az erkélyükről megmutatta, hogy minden milyen szép itt, de amott, a szemközti Autójavító kéményét magasítani kellene, „mert most a füst éppen a mi házunkra csapódik és hamarosan megszurkítja a falunkat”... Pótáné meg azt mutatta örvendezve, hogy a 19 hónapos kislány itt milyen remekül „közlekedhet”, itt már nem szük a hely, nem megy neki a bútoroknak... Szecsődi Gyula a Csavarárugyár géplakatos: „Végre beiratkozhatok a technikumba, itt már van hely és kedv a tanulásra...”

— Hogyan csinálták? Miből spórolták össze a mégiscsak tekintélyes összeget? — csupán erről érdeklődtem.

*

Minden meglátogatott családban (egy kivételével) a férj és a feleség is dolgozott. Ketten együtt 2800—4300 forintot kerestek. Ehből — családonként váltakozva — 800—1800 forintot vittek havonként a bankba egy vagy több éven át.

Szinte általános receptjük volt a „nagy spórolás idején”: nemcsak az ebédet fogyasztották az üzemben, de a vacsorát is onnan vitték haza. Kocsisék, Szecsődiék, s más családok is — éppen csak a legszükségesebb ruhaneműt vásároították, Kövecsesék csak a gyerekek ruházkodására költöttek és a szórakozás csupán a családfő vasárnapi meccsjegye volt. Gurdonék szórakozása csak a ritka mozijárás volt, színházbérlete a nyolc család közül csak a gyermektelen Forróéknak volt az Operába. Csányiéknak nagy segítség volt, hogy a férj elég sokat járt színelésre külföldön, ahonnan — például Kinából — szebbnél szebb lakberendezési tárgyakat hozott a jövedébeli lakás számára, s míg ő távol volt, az asszony még szükebbre fogta otthon a háztartási pénztárt.

Nem volt könnyű tehát, ha ök nem is nevezik áldozatnak. És — kettőjük keresete kellett hozzá. Ez látnivaló abból is, hogy Csomoréknál meg Pótáéknál, ahol az asszonyok — míg a gyerek kicsit megnő — a legutóbbi időben nem jártak dolgozni, mostanában megakadt a takarékoskodás. Csomoréknál, Pótáéknál kényelmes, szép és modern a lakás, már most is, de még mennyi tervük vár megvalósulásra! S hogy realizálódjanak valóban, az asszonyok azt tervezik, hogy nemsokára visszatérnek munkahelyükre.

Pontos terv szerint élnek a nyolc családban. „1964-ig komplett rendben leszünk a lakással” — ez Kocsisék terve. Kövecsesék is kétéves tervet csináltak: „Adigra olyan lakásunk lesz hogy bárkit meginválhatunk.” „Még másfél nehéz év” — így számítanak Forróék. Televízió... szőnyeg... könyv... ahány család, annyiféle a terv... S a további törlesztés sem éppen könnyű dolog... Mire volt és mire lesz szükség a ház, az új lakások születéséhez illetve a további tervek megvalósításához? Sok munkára, gondos beosztásra, s még valamire, ami mindennek a forrása, alapszéltele: a család otthon szeretetére. S ez az utóbbi az, ami a nyolc család mindegyikében ott melegit, mindennél erősebben.

György István